

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 423/2025-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátska kancelária Babjak s.r.o., Zvonárska 8, Košice, proti postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 13C/207/2008, Krajského súdu v Košiciach v konaniach sp. zn. 3Co/4/2013, 3Co/361/2015, 3Co/303/2018 a sp. zn. 3Co/10/2025 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach sp. zn. 2Cdo/126/2018, 2Cdo/81/2021 a sp. zn. 8Cdo/158/2024 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 13C/207/2008, Krajského súdu v Košiciach v konaniach sp. zn. 3Co/361/2015, 3Co/303/2018 a 3Co/10/2025 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 2Cdo/81/2021 a 8Cdo/158/2024 **boli porušené** základné práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice v konaní sp. zn. 13C/207/2008 a Krajskému súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 3Co/10/2025 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **7 500 eur**, ktoré **j e** jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu **p o v i n n ý** zaplatiť Mestský súd Košice v časti **1 500 eur**, Krajský súd v Košiciach v časti **4 500 eur** a Najvyšší súd Slovenskej republiky v časti **1 500 eur**.
4. Krajský súd v Košiciach **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a tieto zaplatiť jej advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu, na ktorý od júna 2023 prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Košice I, v konaní o jej žalobe a postupmi krajského súdu v konaniach o odvolaní a najvyššieho súdu v konaniach o dovolaní. Žiada priznať finančné zadostučinenie 7 500 eur od okresného súdu, 13 000 eur od krajského súdu a 5 000 eur od najvyššieho súdu s tým, že krajskému súdu v konaní sp. zn. 3Co/10/2025 a mestskému súdu v konaní sp. zn. 13C/207/2008 bude prikázané konať bez zbytočných prietáhov.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou zo septembra 2008 proti žalovaným domáha určenia, že byt patrí do dedičstva po jej otcovi. Okresný súd žalobe rozsudkom z októbra 2012 vyhovel, no tento rozsudok zrušil krajský súd pre nedostatočné odôvodnenie uznesením z februára 2014 (3Co/4/2013). Okresný súd potom rozsudkom z mája 2015 žalobu zamietol a tento rozsudok krajský súd potvrdil rozsudkom z júna 2016 (3Co/361/2015). Na dovolanie sťažovateľky však najvyšší súd rozsudok krajského súdu z júna 2016 zrušil uznesením z júna 2018 (2Cdo/126/2018). Krajský súd rozsudkom zo septembra 2020 (3Co/303/2018) rozsudok okresného súdu z mája 2015 znova potvrdil.

3. Najvyšší súd rozsudkom z januára 2023 (2Cdo/81/2021) dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu zo septembra 2020 zamietol. Tento rozsudok najvyššieho súdu však zrušil ústavný súd nálezom z apríla 2024 (IV. ÚS 578/2023). Najvyšší súd potom uznesením z decembra 2024 (8Cdo/158/2024) rozsudok krajského súdu zo septembra 2020 zrušil. Krajský súd v konaní sp. zn. 3Co/10/2025, ktoré začalo v januári 2025, rozhoduje o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu z mája 2015. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na 24. júl 2025, ktoré bolo odročené pre účely rozhodnutia o procesnom návrhu sťažovateľky. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 7. august 2025, ktoré sa neuskutočnilo z dôvodu neprítomnosti sťažovateľky na pojednávaní. Na pojednávaní 21. augusta 2025 krajský súd rozsudok mestského súdu potvrdil.

III.

4. Sťažovateľka poukazuje na celkovú dĺžku konania, ktorá presahuje 17 rokov. Vec považuje za štandardnú, keďže nevyžaduje rozsiahle dokazovanie. Tvrdí, že strany k predĺženiu konania neprispeli. Za hlavnú príčinu toho, že vec nie je skončená, považuje nesprávny postup súdov, keďže v konaní boli zrušené dve rozhodnutia krajského súdu a jedno rozhodnutie najvyššieho súdu. Výšku finančného zadostučinenia odôvodňuje odkazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva a svojou nedôverou v justičný systém, ktorý nebol schopný rozhodnúť o jej žalobe.

5. Mestský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že konanie na ňom trvalo niečo viac ako sedem rokov, na krajskom súde takmer šesť rokov a približne tri roky na najvyššom súde. Uviedol, že celková

dĺžka konania takmer 17 rokov bola ovplyvnená zrušením viacerých rozhodnutí. Jeho konanie bolo predĺžené pre doručovanie zrušujúcich rozhodnutí a rozhodovanie o procesných otázkach. Mestský súd podotkol, že dĺžka konania na ňom nedosahuje ani polovicu celej dĺžky konania a vo veci dvakrát meritórne rozhodol po vykonaní rozsiahleho dokazovania. Krajský súd uviedol, že prvé konanie (3Co/4/2013) trvalo 13 mesiacov, druhé konanie (3Co/361/2015) 12 mesiacov a posledné konanie (3Co/303/2018) dva roky. Krajský súd zdôraznil, že sťažovateľka až na pojednávaní 24. júla 2025 oznámila, že dve žalované sporný byt predali ešte v októbri 2021, čím prispela k predĺženiu konania. Najvyšší súd sa vyjadril len k poslednému z namietaných konaní (8Cdo/158/2024).

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

7. Konanie o určenie, že vec patrí do dedičstva, patrí do bežnej agendy všeobecných súdov. Určitú mieru zložitosti je možné vzhliadnuť v nevyhnutnosti vykonávania rozsiahlejšieho dokazovania. Nemožno dospieť k záveru, že oneskorené oznámenie predaja bytu žalovanými by významne ovplyvnilo dĺžku konania. Konanie o žalobe sťažovateľky, ktoré začalo na okresnom súde, stále nie je právoplatne skončené. Zdlhavý postup okresného súdu bol poznamenaný tým, že jeho prvé rozhodnutie bolo vydané až po štyroch rokoch od začatia konania, no následne bolo zrušené pre nedostatočné odôvodnenie. Okresný súd následne rozhodol pomerne rýchlo svojím druhým rozsudkom z mája 2015, teda približne do pol roka od zrušenia svojho prvého rozhodnutia.

8. Proti druhému rozsudku okresného súdu z mája 2015 bolo podané odvolanie, o ktorom v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté. Prvé rozhodnutie krajského súdu z júna 2016 (3Co/361/2015) bolo zrušené uznesením najvyššieho súdu z júna 2018 (2Cdo/126/2018) a druhé rozhodnutie krajského súdu vydané takmer po dvoch rokoch v septembri 2020 (3Co/303/2018) bolo zrušené uznesením najvyššieho súdu z decembra 2024. Konanie o odvolaní sťažovateľky ešte proti rozsudku okresného súdu z mája 2015 trvá viac ako desať rokov. Z toho podstatná časť pripadá na rozhodovanie o dovolaniach, ktoré bolo poznamenané tým, že najvyšší súd až v januári 2023 (2Cdo/81/2021) dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu zo septembra 2020 zamietol, no tento rozsudok najvyššieho súdu bol zrušený nálezom ústavného súdu z apríla 2024.

9. V dôsledku viacerých zrušených rozhodnutí okresného, krajského a najvyššieho súdu tak v konaní o žalobe sťažovateľky nie je ani po viac ako 17 rokoch od začatia konania právoplatne rozhodnuté. Postup všetkých na konaní zúčastnených súdov, ktorý spočíval v ich neefektívnom postupe spočívajúcom v zrušení ich rozhodnutí, tak viedol k porušeniu nielen ústavných práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote, ale aj jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Konanie v trvaní 17 rokov o žalobe o určenie dedičského práva je vo svojej podstate odmietnutím spravodlivosti (IV. ÚS 242/07). Preto bolo ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené v časti proti postupom mestského súdu v konaní sp. zn. 13C/207/2008, krajského súdu v konaniach

sp. zn. 3Co/361/2015 a 3Co/303/2018 (následne 3Co/10/2025) a najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 2Cdo/81/2021 (následne 8Cdo/158/2024). Ide o konania, v ktorých boli vydané rozhodnutia, ktoré boli zrušené a v ktorých sa po zrušení rozhodnutí pokračovalo. Zároveň bolo mestskému a krajskému súdu prikázané, aby v konaní o žalobe sťažovateľky a o jej odvolaní konali bez zbytočných priet'ahov.

10. Nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti v časti proti postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 3Co/4/2013 a najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 2Cdo/126/2018, v ktorých boli vydané zrušujúce rozhodnutia vo vzťahu k rozhodnutiam okresného a krajského súdu. Dĺžku týchto konaní na krajskom a najvyššom súde treba pričítať predchádzajúcim konaniam na okresnom a krajskom súde.

11. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak to je aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, postup súdov, správanie sťažovateľky a význam sporu pre ňu jej bolo podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 7 500 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené. Pri rozdelení tejto čiastky finančného zadosťučinenia medzi jednotlivé súdy (po 1 500 eur okresný a najvyšší súd a 4 500 eur krajský súd) bolo prihliadnuté predovšetkým na to, že bolo zrušené „len“ jedno rozhodnutie okresného a najvyššieho súdu, no až dve rozhodnutia krajského súdu, čo rozhodujúcim spôsobom prispelo k tomu, že o odvolaní z roku 2025 musí krajský súd rozhodnúť v roku 2025.

12. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej krajský súd, ktorý rozhodujúcim spôsobom prispel k predĺženiu konania (2 zrušené rozhodnutia), podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti (2 x 371 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 14,84 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 949,17 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu